

OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 11:00 uur d.d. **11 mei 2020** – 11:00 uur d.d. **12 mei 2020**

(Ministerie van Defensie) | Met input van VWS, RIVM, J&V, BZ, FIN, BZK, IenW, OCW, SZW, EZK, LNV en Defensie

10.2e

NB: de ringen staan onderaan

Samenvatting

- Het is *the day after* van de eerste reeks versoepelingen, waarbij gesproken wordt over ‘bijna een feestdag’ op scholen en ‘stralende gezichten en opluchting’. Media blikken terug op hoe het ‘nieuwe normaal’ verliep op basisscholen, bij contactberoepen als de kapper en bij sportverenigingen. De eerste schooldag is volgens veel basisscholen, betrokkenen en schoolbesturen goed verlopen, al wordt de 1,5 meter regel door leerkrachten vaak als lastig ervaren.
- De vrees voor een tweede golf wordt ook belicht nu er nieuwe uitbraken zijn in Zuid Korea, China en Duitsland. Virologen Ab Osterhaus (‘eerst meer testcapaciteit’) en Bert Niesters (vrees dat steden nieuwe ‘brandhaarden’ gaan worden) spreken in De Telegraaf hun zorg uit over versoepeling van de maatregelen. Het RIVM denkt wel dat de risico’s goed ingecalculeerd zijn. Hans Heesterbeek, hoogleraar theoretische epidemiologie in Utrecht, zegt in de Volkskrant dat we het kunnen vergeten om na de zomer weer naar het voetbalstadion of een concert te gaan. ‘Er is niets veranderd. Het virus is er nog en bijna iedereen is vatbaar.’ De Volkskrant bespreekt hierbij drie mogelijke scenario’s (‘het smeulende vuur’, ‘de herfstpiek’ en ‘pieken en dalen’) voor hoe het coronavirus zich verder zal ontwikkelen.
- Er is wederom veel aandacht voor het verdwijnen van de ontslagboete in het tweede steunpakket dat eind deze week of volgende week verwacht wordt. Vakbonden FNV en CNV zijn tegen het schrappen van de ontslagboete. Verschillende media noemen het nieuwe steunpakket ‘een politiek vraagstuk’ en stellen dat ‘de roep om maatwerk groeit’. Verder bereiden bedrijven zich voor op grote ontslagrondes. De evenementen- en reisbranche hebben wederom een oproep gedaan voor steun.
- Media vooruit naar hoe de anderhalvemetersamenleving er straks uit zal zien. Zo heeft Koninklijke Horeca Nederland richtlijnen opgesteld waar kroegen en restaurants aan moeten voldoen als ze op 1 juni weer opengaan. Hierbij kunnen er straks maximaal vier mensen aan een tafel of aan de bar zitten, moeten gasten bij binnenkomst hun handen wassen, wordt er een controlegesprek uitgevoerd en wordt alles grondig schoongemaakt.
- Daarnaast blijkt uit onderzoek van Maurice de Hond dat 20 procent van de ov-gebruikers bij verdere versoepeling van de lockdown geen gebruik meer zal maken van het ov en kiest men voor de eigen auto of de fiets. De RAI Vereniging is niet blij met de resultaten en vreest voor lange files als meer mensen met de auto gaan. Minister Van Nieuwenhuizen roept werkgevers op mensen ook na corona meer thuis te laten werken.
- Agenten worden in coronatijd vaker geconfronteerd met agressie en geweld. Dat komt o.a. doordat agenten vaker op overlastmeldingen moeten afgaan. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om ‘coronaspugers’.

Karakterisering berichtgeving

- Het beeld dat er steeds meer ruimte is voor ‘ander nieuws’ zet door. Zo domineert vandaag het ‘surfdrama’ in Scheveningen het nieuws. Het verloop van de reeks versoepelingen op maandag komt in beeld en tekst terug in verschillende media. Verschillende kranten maken reportages van de eerste schooldag van basisscholen die over het algemeen goed is verlopen; leerkrachten en leerlingen zijn blij elkaar weer te zien.
- In de ochtendkranten relatief veel uitgebreide reportages en beschouwingen, over bijvoorbeeld het verloop van de corona-aanpak, het belang van het reproductiegetal R en in hoeverre het virus dodelijk is.
- Het steunpakket 2.0 en de discussie over de ‘ontslagboete’ komen veel terug, waarbij arbeidsmarktexperts volgens De Telegraaf vraagtekens bij de plannen van minister Koolmees zetten. Er klinkt kritiek op het verdwijnen van de boete op ontslag, omdat het tot een ontslaggolf zou leiden. FNV wil dat werkgevers met overheidssteun pas personeel mogen ontslaan nadat zij daarover een akkoord hebben bereikt met vakbonden of een medezeggenschapsorgaan. Van de politieke eensgezindheid bij het eerdere pakket is weinig meer over. Kranten spreken van een ‘clusterbom’ (de Volkskrant), ‘politiek gesteggel’ over coronasteun (AD) en ‘vakbond is sceptisch’ (Trouw).

- Het is vandaag de Dag van de Zorg, waarvoor in verschillende kranten paginagrote advertenties te zien zijn. De Telegraaf publiceert een speciale bijlage met interviews en steunbetuigingen aan zorgmedewerkers en kondigt dit groots aan op de voorpagina: 'NEDERLAND GROET ONZE ZORGHULDERS'. Op Twitter spreken mensen onder de trending topics #dagvandezorg en #dagvanderpleging hun waardering uit.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)

Identiteiten

- In het azc in Sneek zijn zes nieuwe besmettingen vastgesteld.
- ██████████ werd twee maanden geleden landelijk nieuws toen hij als 16-jarige coronapatiënt voor zijn leven vocht in het Sofia Kinderziekenhuis in Rotterdam. Hij herstelde en vandaag ging hij weer aan het werk, in de kapsalon van zijn ouders in Breda.

10.2e

Schade

- In april zijn 334 bedrijven en instellingen failliet verklaard, 75 meer dan in maart, blijkt uit cijfers van het CBS. Dit is de sterkste stijging sinds november 2016.
- 130 in evenementenbeveiliging gespecialiseerde bedrijven verkeren in zware problemen, waarschuwt branchevereniging VBe NL. De getroffen bedrijven vallen buiten de steunmaatregelen.

Scenario's

- Op de voorpagina schetst de Volkskrant drie scenario's: 1) 'Het smeulende vuur', 2) 'De herfstpiek' en 3) 'Pieken en dalen'. Verderop in de krant worden deze ook wel 'the good', 'the bad' en 'the ugly' genoemd.
- Boven een gesprek met virologist Ab Osterhaus en Bert Niesters kopt De Telegraaf: 'Stad mogelijke nieuwe haard'.
- Een heel seizoen zonder publiek voetballen gaat PSV naar verwachting zo'n 30 miljoen euro kosten. Algemeen directeur Toon Gerbrands: 'Bij een half jaar zonder publiek lopen we 12 tot 15 miljoen euro mis, bij een heel seizoen 30 miljoen. Dat is voor ons het gat dat we moeten oplossen.'
- Het UWV verwacht dat de beperkingen in Nederland een grote banenkrimp tot gevolg zal hebben in met name de sierteelt, de staalindustrie en de luchtvaart.
- De technologische industrie krijgt harde klappen te verwerken door de coronacrisis. Veel bedrijven verwachten een groot deel van de omzet te moeten inleveren en het merendeel van de bedrijven verwacht liquiditeitsproblemen. Dit blijkt uit een enquête van FME.
- Nu.nl vraagt een aantal grote musea hoe zij zich voorbereiden op de 1,5 meter regel als zij 1 juni weer open mogen. Ze geven aan bezig te zijn met looproutes, tijdslots en hygiënische maatregelen.
- RTL Nieuws besteedt aandacht aan de heropening van de scholen en het scenario als het aantal besmettingen weer oploopt. Minister Slob laat vandaag weten 'dat hij de vinger aan de pols houdt'. Er komen naast de bestaande onderzoeken op scholen van de GGD's ook extra onderzoeken.
- De prognoses van UNWTO worden steeds somberder. De wereld toerisme organisatie denkt dat het internationaal toerisme dit jaar wel met 60% tot 80% kan afnemen.

Informatiebehoefte

- NRC schrijft dat drie landen die het coronavirus sterk hebben weten terug te dringen, de afgelopen dagen flinke dompers te verwerken hadden. Zuid-Korea, China en Duitsland werden geconfronteerd met nieuwe uitbraken, terwijl zij juist hun coronamaatregelen proberen te versoepelen. Volgens de Volkskrant ziet men in van Duitsland tot Zuid-Korea het coronavirus 'weer om zich heen grijpen'. In onder meer Denemarken en Duitsland begon het reproductiegetal (R) van het virus weer te klimmen, tot rond de 'magische 1', de grens tussen uitdoven en uitbreiden. En in onder meer China, Singapore en Zuid-Korea kwamen nieuwe brandhaarden aan het licht.
- Uit gegevens van de politie blijkt dat agenten sinds de coronamaatregelen meer met geweld worden geconfronteerd.
- De coronacrisis zet het vertrouwen van consumenten in de economie verder onder druk, blijkt uit een extra meting van het CBS.

- Een derde van de medewerkers wereldwijd wil na de crisis fulltime vanuit huis blijven werken. In Nederland ligt dat percentage iets lager (23 procent), maar 38 procent wil wel een paar dagen vanuit huis aan de slag na de crisis.
- Trouw vraagt de Autoriteit Persoonsgegevens of verpleeghuizen bezoekers wel mogen temperaturen om te bepalen of men mogelijk besmet is.
- Op de social mediakanalen van VWS en de bewindspersonen komen vragen en zorgen binnen over het bezoek aan verpleeghuizen. Mensen vragen of de bezoekersregeling geldt voor alle locaties van een instelling; en of het betekent dat mensen ook naar buiten mogen voor een wandeling. Daarnaast blijven vragen binnenkomen over de specifieke uitwerking van de aangekondigde versoepelingen: wat mag nu wel/niet? Geldt het hiervoor? Er wordt vooral veel gevraagd naar het maximum aantal personen waarmee je buiten mag zijn.
- Verschillende signalen op social media dat sportschool [Fit20](#) gewoon open zou zijn. Mensen willen weten waarom Fit20 open mag en andere sportscholen niet.
- Op de sociale mediakanalen van Buitenlandse Zaken zijn er vragen over met name repatriëring uit Marokko.
- TUI en Sunweb geven aan te wachten op 'duidelijkheid van regeringen' voor zij vakanties hervatten. Uslu van Corendon vindt dat het oranje reisadvies van BZ eind juni moet zijn aangepast naar geel.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Economie en bedrijfsleven

- Bedrijven bereiden zich voor op grootschalige ontslagrondes, blijkt uit navraag van BNR bij verschillende advocatenkantoren.
- De drukte in de winkelstraten nam de afgelopen week sneller toe dan in de weken ervoor, meldt retail-adviesbureau RMC. Vorige week was 16,1% drukker dan een week eerder.
- Veel kappers hebben de openingstijden verruimd en hun prijzen verhoogd, zegt de Algemene Nederlandse Kappers Organisatie (ANKO). Behoorlijk wat kappers - met name ketens - vragen ook een hygiënetoeslag.
- Volgens vakbond FNV Mooi dragen veel beoefenaars van contactberoepen, waaronder kappers, tijdens het werk mondkapjes.
- Wederom aandacht voor bedrijven die een moreel appèl doen op werknemers om vakantiedagen op te nemen. AWWN en FNV benadrukken dat het niet is toegestaan om dit af te dwingen.

Reisbranche

- Veel bedrijven in de reisbranche zal failliet gaan als mensen niet op zomervakantie kunnen gaan, zegt de Algemene Nederlandse Vereniging van Reisondernemingen (ANVR).
- Corendon gaat vakantiegeangers vlak voor vertrek testen op het coronavirus. Het RIVM is zeer kritisch: testen biedt geen garantie dat alle besmette reizigers eruit gefilterd worden.
- Verschillende (lokale) kranten besteden aandacht aan 'creatieve oplossingen' van reisorganisaties. Zo biedt Corendon 'all-inclusive' vakanties in Nederland aan in plaats van Turkije en een 'quarantainevakantie' in een strandresort op Curaçao. Corendon geeft aan begin juni te beginnen met vluchten naar o.a. diverse mediterrane bestemmingen.

Onderwijs

- In een aantal artikelen zoals die van de NOS, NRC en ND komt naar voren dat leerkrachten de 1,5 meter regel lastig vinden met name met de jongste kinderen of omdat het botst met de onderwijsmethode.

Kinderopvang

- 10 tot 15 procent van de kinderen tussen 0 en 4 jaar is gisteren niet naar hun kinderdagverblijf gegaan, concludeert brancheorganisatie Kinderopvang. Een deel van de ouders hield hun kinderen thuis, omdat die verkouden waren of andere ongemakken hadden. Andere mensen zijn volgens de brancheorganisatie 'nog wat terughoudend'.

Luchtvaart en openbaar vervoer

- Met het oog op de versoepelde maatregelen eisen openbaarvervoersbonden een veilige werkplek voor personeel in het openbaar vervoer.

Evenementen en sport

- In de voetbalwereld lijkt het besef langzaam in te dalen wat de gevolgen kunnen zijn indien het toestaan van supporters nog lang op zich gaat laten wachten. Van ontslag van stafpersoneel (de realiteit bij FC Groningen), tot het omvallen van clubs (zoals minister Van Rijn gisteren voorspelde). 'Het profvoetbal in Nederland zal er niet meer hetzelfde uitzien'.

Wonen en Bouwen

- Volgens de VEH moeten er gelijke regels komen voor huiseigenaren die door de coronacrisis in financiële problemen komen. De vereniging pleit voor eenduidigheid bij verzoeken om betaalpauzes of het verstrekken van extra krediet. De Nederlandse Vereniging van Banken laat weten dat de banken weinig in de plannen te zien.

Justitie en Veiligheid

- Vijf advocaten weigeren volgende week een zitting in het Marengo-proces bij te wonen, uit protest tegen coronamaatregelen. Volgens de advocaten kunnen ze door de maatregelen hun werk niet goed uitvoeren en worden de rechten van verdachten hiermee geschonden.

Milieu

- Afvalbedrijven en waterschapsbedrijven treffen steeds vaker (plastic) handschoenen en mondkapjes aan.

Internationale samenwerking

- Voorzitter Jaap de Hoop Scheffer van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) pleit voor 1 miljard euro hulp aan Afrika tegen corona en stelt voor KLM-toestellen in te zetten voor voedselvluchten. De AIV is voor samenwerking met de EU en de NAVO, uit 'medemenselijkheid', maar ook uit 'welbegrepen eigenbelang', onder meer vanwege migratie en verspreiding van het virus.

Betekenisgeving

Reacties op aanpak Nederlandse overheid

- Volgens De Telegraaf zijn virologen 'minder enthousiast' over de versoepelingen. Ze wijzen erop dat het aantal besmettingen hoogstwaarschijnlijk weer toeneemt, terwijl de marge ten opzichte van de gewenste R0-waarde van 1 nog altijd maar krap is. 'We hadden beter kunnen wachten totdat de testcapaciteit nog verder uitgebreid was en er ook een elektronische traceerwijze in de vorm van een app was gecreëerd', zegt viroloog Ab Osterhaus stellig. De versoepelingen brengen onmiskenbaar een risico met zich mee, benadrukt Osterhaus. Hij wijst erop dat de R0-waarde nog altijd dicht tegen de 1 aan ligt. Osterhaus: 'De marge is heel beperkt, boven de 1 kan het weer hard gaan. En we zijn net zo sterk als de zwakste schakel. Er hoeven maar een paar mensen besmet te zijn en zich niet aan de regels in een druk gebied te houden en er kan een nieuwe golf komen. Buitensporten op anderhalve meter is natuurlijk minder riskant dan binnen, maar het risico bestaat al snel dat de afstand toch in gevaar komt omdat mensen losser worden.' Dat beeld ziet viroloog Bert Niesters ook. 'Het is te verwachten dat er door deze versoepelingen meer besmettingen komen. Daarom kan ons gedrag van de afgelopen weken, waarin we bijvoorbeeld ook al meer de trein pakken en met meerdere mensen bij elkaar in stadsparken gaan zitten, best weleens een probleem worden. De steden kunnen zich zo tot brandhaarden ontwikkelen. We moeten blijven nadenken.' Niesters stelt dat het inzetten van triage niet 'waterdicht' is. Daarom pleiten Niesters en Osterhaus voor het gebruik van mondkapjes in de contactberoepen. Osterhaus wijst erop dat alles valt of staat met ons gedrag. 'Als iemand zich stoer houdt en denkt dat de klachten wel meevallen en dus toch gaat, kan het al misgaan.'"
- In de stelling van de dag van De Telegraaf merkt een meerderheid van de 8333 deelnemers (61%) dat het draagvlak onder de Nederlandse bevolking voor de coronamaatregelen minder wordt. 33% is het daar niet mee eens.
- Het vertrouwen dat de overheid goed kan omgaan met de crisis is gedaald. Het aantal mensen dat vertrouwen heeft, schommelde lange tijd rond de 70 procent, maar is nu 63 procent. Dat concludeert adviesbureau Citisens na een peiling onder ruim 2.500 mensen uit een eigen onderzoekspanel. De meeste

mensen zijn positief over de routekaart waarmee het kabinet stapsgewijs gaat versoepelen: 70 procent noemt de versoepeling goed. Mensen willen perspectief en een beetje meer lucht, geven ze aan. Ook voor het openen van middelbare scholen is veel steun. Het openen van de terrassen en bioscopen ziet ruim de helft van de mensen zitten (respectievelijk 56 en 51 procent). Maar die uitgewerkte routekaart roept ook vragen op. De manier waarop de overheid communiceert, wordt door minder mensen positief beoordeeld; dit daalde van 76 naar 66 procent. Mensen geven ook aan dat de overheid meer moet communiceren over mondkapjes. Dat geldt voor het gebruik ervan (68 procent) maar ook hoe je eraan komt (61 procent). Ruim driekwart maakt zich zorgen over de gevolgen voor de economie, maar slechts een kwart is bezorgd over eigen baan of inkomen.

Verloop virus

- De Volkskrant beschrijft drie mogelijke scenario die epidemiologen onderscheiden wanneer ze naar eerdere uitbraken kijken en naar de computermodellen. Scenario 1, controle van het virus ('the good'), zou te zien zijn in China en Hongkong. 'Dit is zoals we het liefst zien en waar alle beleid op is gericht', schrijft de Volkskrant. Geleidelijk kunnen we de maatschappij weer openen. Want doordat we elke opleving van het virus snel opsporen en in de kiem smoren en reizigers uit het buitenland nauwlettend in de gaten houden, houden we het virus redelijk onder de duim. Scenario 2, een horrorpiek, groter dan de eerste ('the bad'), hebben we gezien in eerdere pandemiën. Het gebeurde tijdens de beruchte Spaanse griep in 1918, maar - iets minder bekend - ook tijdens de grieppandemie van 1957, de sars-uitbraak in Canada van 2003, en de Mexicaanse griep van 2009. Nadat het virus weg leek te zijn, kwam het weer terug - met een nog veel grotere uitbraak. Scenario 3, in voortdurend gevecht met het virus ('the ugly'), zouden we kunnen herkennen in Denemarken en Duitsland. De rem erop, de rem eraf. Scholen open, scholen dicht. Experimenten met mondkapjes, thuiswerken, voorzichtige openstellingen van de winkels en horeca. Maar ook, als het nodig is en het virus een wel erg grote mond krijgt, gauw de boel weer sluiten. Maar: 'Van een gedroomde uitdoving tot een rampzalige mokerslag in het najaar. Alle scenario's gaan uit van een nieuwe wereld, met mondkapjes, beperkingen op het openbare leven, en heel veel testen en thuiszitten', aldus Volkskrant.

Steunmaatregelen

- Veel aandacht voor het tweede pakket steunmaatregelen en de (mogelijke) inhoud daarvan. Er wordt met name geschreven over het feit dat de boete op ontslag komt te vervallen. Ook komt in de media naar voren dat de politiek zou nadenken over een manier om ondernemers die hard worden geraakt door de coronacrisis gericht tegemoet te komen (Nu.nl). Wat betreft de TOZO-regeling, wordt er vanuit gegaan dat deze maatregel voor het grootste gedeelte intact gelaten wordt.
- Nog steeds veel media-aandacht voor de onvrede vanuit vakbonden, omdat de boete op ontslag verdwijnt bij de tweede ronde noodsteun. FNV en CNV zijn bang voor een ontslaggolf. Op social media is te zien dat werknemers zich in de steek gelaten voelen door het vervallen van de ontslagboete.
- FNV wil dat werkgevers met overheidssteun pas personeel mogen ontslaan nadat zij daarover een akkoord hebben bereikt met vakbonden of, bij kleinere werkgevers, een medezeggenschapsorgaan.
- Ondernemers en ondernemersorganisaties laten zich uit over de contouren van het tweede economische noodpakket. Hans Biesheuvel (ONL) vindt het reëel om nu meer te kijken naar het perspectief van bedrijven. Er moet meer maatwerk worden geleverd.
- De horecabranche pleit ook voor meer maatwerk, dat er een versoepelde WW komt en dat de horecabranche als seizoensbedrijf aangemerkt wordt. Verder bestaat bij de horecabranche de wens om naast lonen ook vaste lasten te compenseren.
- Hans de Boer (VNO-NCW) is 'ontstemd' dat een Kamermeerderheid en de linkse oppositie harde voorwaarden willen verbinden aan het tweede steunpakket. Hij denkt dat het 'verpolitieken van het NOW 2.0' ervoor zal zorgen dat werknemers worden ontslagen.
- Trouw schrijft dat de politieke eensgezindheid die klonk bij het eerste noodpakket dreigt af te brokkelen en nu plaatsmaakt voor toenemende polarisatie. Politici tonen zich met de week gevoeliger voor lobbyisten die betogen dat de sector die zij vertegenwoordigen niet uit de voeten kan met het noodpakket. De verdediging van Koolmees dat hij 'niet iedereen gelukkig kan maken' en dat het 'ingewikkeld' is, maakt steeds minder indruk. Ook in de coalitie, aldus Trouw.

Zorg

- De Telegraaf publiceert op de Dag van de Zorg een speciale bijlage met interviews en steunbetuigingen aan zorgmedewerkers. De krant kondigt dit groots aan op de voorpagina: 'NEDERLAND GROET ONZE ZORGHELDEN'.
- Opella-bestuurder Kars Hazelaar vertelt dat het bezoekverbod ook voordelen lijkt te hebben. 'We hebben gezien dat sommige bewoners beter functioneren dan anders. We zagen minder agressie, minder valpartijen en mensen sliepen ook beter. Dat geldt niet voor iedereen, maar wel bij opvallend veel mensen in deze en andere verpleeghuizen van ons.'

Verpleeghuizen

- Inge Borghuis, bestuurder bij zorgorganisatie Amstelring, noemt de pilot 'een mooi begin'. 'Kijk 22 verpleeghuizen is 1% van alle verpleeghuizen in Nederland, dus het is nog maar een héél beperkt klein proefje. (...) ...en onder nogal hele strenge voorwaarden.' Ze zegt de regels wel goed te begrijpen, maar het legt volgens haar wel veel beperkingen op.
- Rivas-directeur Marcel van der Priem zegt dat de risico's op besmetting door de screening van de bezoekers en de hygiëne klein zijn. Risico's helemaal uitsluiten kun je nooit, zegt Van der Priem, en dat moet je ook niet willen. Als de proef slaagt, hoopt Van der Priem dat de regels snel verder kunnen worden versoepeld.
- Volgens de Nederlandse Stichting voor het Gehandicapt Kind (NSGK) staat veel gezinnen met een gehandicapt kind het water aan de lippen.
- Ieder(in)-directeur Illya Soffer: 'We hebben de afgelopen tijd diverse enquêtes onder onze leden gehouden. Aan het begin van de lockdown zei vijf procent van de ouders al: zo kan het niet meer. Een derde zei: het gaat nu nog, maar we houden dit niet lang meer vol. Nu zijn we bijna twee maanden verder.' Zorgintensieve kinderen en hun gezinnen worden door de coronacrisis 'ongenadig hard' getroffen, zegt Soffer.

Luchtvaart en openbaar vervoer

- Reizigersonderzoek door Maurice de Hond:
 - 56% van de respondenten werkt nu thuis (was 6 procent)
 - bij een verdere versoepeling van de maatregelen, blijft 26 procent ook vaker thuiswerken
 - 20% van de OV-gebruikers geeft aan bij verdere versoepeling van de maatregelen geen gebruik meer te gaan maken van het OV en 28 procent van de OV-reizigers is nog onzeker.
 - 63% van de OV-overstappers kiest voor de auto; 18% voor de fiets.
- Minister Van Nieuwenhuizen roept werkgevers op mensen ook na corona meer thuis te laten werken.
- De Fietsersbond is bezorgd over meer drukte op fietspaden nu onder andere scholen weer opengaan; afstand houden wordt lastiger
- Onderzoek NS/TU Delft:
 - Een op de drie treinreizigers verwacht meer thuis te zullen werken.
 - Twee op de vijf denkt minder vaak tijdens de spits te gaan reizen.
 - Twee op de drie heeft begrip voor vooraf aanmelden voor een treinreis.
- Geenstijl kritisch over het voucherbeleid van KLM: reizigers moeten niet gedwongen worden om als bank van een luchtvaartmaatschappij te dienen; bij faillissement zijn vouchers niets meer waard. D66-Kamerlid Paternotte: 'grondig pleidooi voor nog sterkere Europese consumentenbescherming!'
- Het risico van besmetting aan boord van vliegtuigen is laag vanwege de luchtcirculatie aan boord, zegt KLM. Het bericht wordt echter niet ondersteund of bevestigd door het RIVM.

Onderwijs

- Sectororganisatie PO-Raad, lerarengroep PO in Actie en schoolbesturen laten weten dat de heropening van de basisscholen over het algemeen goed is verlopen. Leerkrachten geven veelal aan blij te zijn hun leerlingen weer te zien en zeggen dat de kinderen eigenlijk zo weer gewend waren. Op sociale media laten scholen ook veelvuldig weten blij te zijn hun leerlingen weer te mogen verwelkomen.

- In de Volkskrant een reportage van een ‘geschrokken’ docent in Amsterdam-Noord: zijn leerlingen zitten vol verhalen over vechtpartijen in de buurt en ze hebben de afgelopen weken geen boek opengeslagen.
- In de stelling van de dag van De Telegraaf is de conclusie dat velen huiverig zijn voor het effect van het openen van basisscholen. Bijna 60% van de stellingdeelnemers kan zich de zorgen voorstellen. Zo’n 50% denkt dat het openstellen van de scholen leidt tot een toename van besmettingen.

Cultuur

- Musea geven tegen Nu.nl aan blij en opgelucht te zijn dat ze weer open mogen en hopen dat er genoeg mensen zijn die straks weer naar de musea durven.

Democratie

- Trouw brengt het dilemma aan het licht of het nieuwe gebod op mondkapjes in het openbaar vervoer niet botst met het de wet op gezicht bedekkende kleding.

Internationaal / Buitenlandse Zaken

- De Chinese ambassadeur in Nederland schrijft in een open brief in *De Telegraaf* dat er sprake is van een ‘hetze’ tegen China. Hij noemt oproepen om onderzoek te doen naar de oorsprong van de pandemie ‘niets anders dan een truc om het publiek te misleiden en China te stigmatiseren.’ Hij roept landen op zich te concentreren op internationale samenwerking om de pandemie zo snel mogelijk in te dammen.
- De Volkskrant schrijft dat het terughalen van Nederlanders uit Marokko ‘vorderingen’ maakt, nu er de afgelopen twee weken 1.300 (van de 3.000) Nederlanders naar huis zijn gebracht. Volgens de krant is er maandag opnieuw een repatriëringsvlucht uit Casablanca. BZ wil de vlucht van maandag ontkennen noch bevestigen.

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> • Nederlanders besmet en/of geïsoleerd in gebieden getroffen door COVID-19. • Patiënten, medewerkers en bezoekers van Nederlandse ziekenhuizen. • Bedrijven getroffen door gevolgen van het virus of door maatregelen • Bewoners in instellingen voor gehandicapten • Patiënten met niet-coronazorg die op een behandeling wachten • Groeiende groep economische daklozen 	<ul style="list-style-type: none"> • Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders • Werknemers en klanten van getroffen bedrijven • Zorginstellingen en personeel • Mensen die niet meer in het ov durven te reizen • Sportbranche • Burgemeesters en Veiligheidsregio’s 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen publiek • Politici